

04 / 15

Zpravodaj

3 Kč

Časopis pro občany Nechanic, Starých Nechanic, Komárova, Lubna, Nerošova, Sobětuše, Suché a Tůně

Město Nechanice Vás srdečně zve na akci

NECHANICKÁ ŠLÁPOTA!

**Startujeme 6. června
ve 13:30 hod. u KD Nechanice.**

**Těšit se můžete
na dvě trasy
a zajímavé aktivity
pro děti (i dospělé).**

Občerstvení zajištěno.

ZPRÁVY Z RADNICE

Vážení čtenáři, v úvodu tohoto příspěvku vás seznámím s body projednávanými na dubnovém zasedání zastupitelstva města a s nej důležitějšími rozhodnutími rady města.

Zastupitelstvo města (dále jen ZM) schválilo závěrečný účet města Nechanice za rok 2014 a účetní závěrku města Nechanice za rok 2014. Jsem velmi rád, že kontrola hospodaření města Nechanice za uplynulý rok proběhla bez zjištěných chyb a nedostatků a obdrželi jsme nejvyšší hodnocení. Blíží se údaje jsou uvedeny na webových stránkách města. Zastupitelé dále schválili přijetí dotace od Královéhradeckého kraje na výstavbu vodovodu a splaškové kanalizace v lokalitě u hřbitova. Výše dotace by měla činit 5.900.000,- Kč. Vlastní stavební práce začnou v létě letošního roku, předpokládaná doba realizace činí tři měsíce. Více informací o plánované výstavbě infrastruktury v lokalitě u hřbitova jsem psal již v minulém vydání Zpravodaje. Omlouvám se čtenářům, ale uvedl jsem zde chybné údaje. Město Nechanice bude mít v této lokalitě 32 stavebních pozemků a 8 stavebních pozemků bude

v soukromém vlastnictví (v minulém vydání jsem uvedl čísla 33 a 7). ZM rovněž projednalo a schválilo hospodaření příspěvkové organizace Základní školy a mateřské školy Nechanice za rok 2014. Schváleno bylo rovněž rozdělení hospodářského výsledku do jednotlivých fondů. Schváleny byly i plánované opravy a investice na rok 2015.

Rada města schválila pořízení projektové dokumentace na výstavbu veřejného osvětlení v okrajových částech Lubna a Suché a lokality u bývalého koupaliště v Nechanicích. Po vydání územního souhlasu bude provedena výstavba VO. Na základě jednání s Úřadem práce nastoupilo od měsíce dubna na veřejné prospěšné práce celkem šest pracovníků. Mzda včetně povinných odvodů je hrazena z prostředků státu. Věřím, že tyto pracovníci přispějí ke zkrášlení a údržbě našeho města a místních částí a zároveň tento krátkodobý pracovní poměr pomůže našim občanům.

Vážení občané, od 1. dubna je v platnosti novela zákona o odpadech týkající se likvidace bioodpadu rostlinného původu. Chtěl bych

poděkovat všem, kteří již v předcházejících měsících ukládali větve z ořezu stromů na určená místa. Nyní je možné do přistavených kontejnerů ukládat zejména posekanou trávu, shrabané listí a ostatní odpad rostlinného původu. Je mi jasné, že systém likvidace bioodpadu se bude vyvíjet. Případné podněty sdělte prosím mně osobně nebo zaměstnancům městského úřadu. Na základě těchto podnětů a zkušeností z provozu budou provedeny změny, které by měly přispět ke zkvalitnění nabízených služeb.

Vážení spoluobčané, rád bych vás informoval v předstihu o termínu konání tradiční nechanické Šlápoty. Vzhledem k uplynulým ročníkům, kdy nám květnové počasí spíše nepřálo, jsme se rozhodli posunout tuto populární tradiční akci na měsíc červen. Všechny příznivce tedy vítáme před kulturním domem v sobotu 6. 6. 2015.

Vážení čtenáři, vážení spoluobčané, přeji vám v nastupujících slunečních jarních dnech hodně klidu a pohody, dostatek času na své koníčky a zájmy. **Jiří Pechar, starosta města**

ŠKOLIČKA, DO KTERÉ SE VŠICHNI TĚŠÍ

Mnozí rodiče i široká veřejnost nemá povědomí o všech možnostech vzdělávání dětí předškolního věku. Takovým mezistupněm mezi mateřskou školou a prvním ročníkem je **přípravná třída**. Pro koho je určená? Co je její náplň? Započítává se do povinné školní docházky? Jak vysoké je školné? To je jen nepatrný výčet otázek, na které se pokusím dát odpovědi.

Hlavním smyslem této třídy je připravit děti na bezproblémový vstup do prvního ročníku a předejít tak případným neúspěšným začátkům ve školní docházce. Toto opatření má pro dítě podstatný význam, protože neúspěchy na počátku vzdělávací dráhy mohou nepříznivě ovlivnit další průběh vzdělávání a tím i jeho perspektivy v pracovním uplatnění i v dalším životě. **Přípravná třída je určena zejména pro děti, které jsou v posledním roce před zahájením povinné školní docházky nebo mají odklad, také pro děti se sníženou koncentrací pozornosti, s grafomotorickými obtížemi, s vadami řeči, se sníženou koordinací pohybu a s jiným znevýhodněním. Docházka je bezplatná a nezapočítává se do povinné školní docházky.** Děti jsou v péči kvalifikovaného pedagoga.

Velkou výhodou je snížený počet dětí v kolektivu (max. 15 dětí), což umožňuje pracovat s žáky individuálně a plnit tak jejich osobní plány sestavené na základě vyšetření v pedagogicko – psychologické poradně.

V celém Královéhradeckém kraji je pouze 10 přípravných tříd. Jednou ze škol, která poskytuje tuto formu vzdělávání, je i naše ZŠ a MŠ Nechanice. V tomto školním roce se vzdělává v přípravném ročníku 10 dětí. Ve třídě působí speciální pedagog a asistent pedagoga. Dětem věnujeme individuální péči a odstraňujeme u nich jejich nedostatky (řečové problémy, nesprávný úchop tužky, nesamostatnost, sociální potíže apod.).

Děti mají svoji kmenovou třídu vybavenou samostatnými lavicemi, počítačem s dotykovou obrazovkou, didaktickými pomůckami. Pro relaxaci a odpočinek využíváme prostornou hernu s kobercem, kde máme hračky a velké množství konstruktivních her. K dispozici je také tělocvič-

na, školní kuchyňka, počítačová učebna, hřiště s umělým povrchem a nově zrekonstruovaná zahrada s herními prvky.

Výuka ve třídě probíhá 4 vyučovací hodiny. Během nich je rozvíjena rozumová výchova rozdělená na oblast jazykovou a komunikativní, oblast matematických představ a oblast rozvoje poznání, dále hudební výchova, výtvarná výchova, pracovní výchova a tělesná výchova. V rámci rozvíjení předčtenářské gramotnosti používáme metodu Trénink jazykových schopností dle B. D. Elkonina. Tato metoda působí preventivně proti školní neúspěšnosti, především v oblasti nácviku čtení a psaní. **Zjednodušeně řečeno pomáhá předcházet rozvoji dyslexie ve školním věku.** Kromě toho úzce spolupracujeme se SPC pro děti s vadami řeči, pedagogicko – psychologickou poradnou a v neposlední řadě s rodiči, jejichž spolupráce je nesmírně důležitá.

Po skončení výuky děti odchází do školní družiny, kde spolu s ostatními žáky z 1. – 4. ročníku absolvují připravený program. Odpadá tedy spavý režim. Během dne je zajištěno stravování ve školní jídelně (dopolední svačina, oběd a svačina odpoledne). Společně s dětmi z mateřské školy, ale i s žáky z prvního stupně, se účastníme kulturních a sportovních akcí, výletů, soutěží, exkurzí, tvořivých dílen, plaveckého kurzu atd. Pro děti jsou v nabídce i mimoškolní aktivity a kroužky, např. angličtina pro předškoláky. Také v druhém pololetí zkoušíme „školu nanečisto“, to znamená, že spolu s prvňáčky máme společné vyučovací hodiny, což děti velmi baví.

Pokud máte doma dítě ve posledním roce předškolního vzdělávání, nebo jste zažádali o odklad školní docházky, a máte zájem o vzdělávání v přípravné třídě ve školním roce 2015/2016, rádi Vám zodpovíme Vaše další dotazy. Vyplněnou „Žádost o přijetí dítěte do přípravné třídy“ spolu s doporučením vyjádřením školského poradenského zařízení je zapotřebí odevzdat nejdéle do **31. 5. 2015 k rukám paní ředitelky.**

Mgr. Jana Jedličková, ZŠ a MŠ Nechanice

CO NOVÉHO V NAŠÍ ŠKOLE

Velikonoční dílna

Ve středu 1. dubna 2015 proběhla na naší škole tradiční „Velikonoční dílna“. Žáci z prvního stupně a přípravné třídy si týden předem vybrali dva výrobky z devíti nabízených, které si pak za pomoci žáků z druhého stupně a speciální třídy vyrobili. A jaké to byly výrobky? Tradičně se pletly pomlázky, zdobily se kraslice voskem a vejce batikováním v cibulových slupkách. Také se vyráběly různé zápichy do osení, velikonoční přáníčko,

dekorace ze sena na zavěšení, ptačí klíčka z vrbových proutků a motýlek z pedigu. Sladkým překvapením pro žáky byly perníčky s velikonočním motivem. Žáci si je ozdobili bílkovou polevou a hned na místě snědli. Také se na naší dílnu přišly podívat nejmenší děti ze školky. I pro ně byly připravené perníčky, které ochotně nazdobila děvčata ze sedmého ročníku.

Celé dopoledne ve škole vládla skvělá tvůrčí atmosféra a každý si odnesl domů pěkný výrobek.

Mgr. Jana Jedličková

BŘEZEN – MĚSÍC KNIH A ČTENÁŘŮ VE ŠTOLBOVĚ KNIHOVNĚ

Březen už tradičně patří ve Štolbově knihovně těm nejmenším, dětem z nechanické mateřské školy. I letos knihovnu navštívily děti ze všech oddělení, aby se ti nejstarší - předškoláci dozvěděli, co je pro knížky březen za svátek a o čem se píší dětské knížky a ti menší, k čemu knihovna slouží, jaké knížky mají oni nejraději a co si mohou v knihovně půjčit, zatím jenom s rodiči. Velkým zážitkem bylo prohlížení knížek, které jim paní knihovnice půjčila.

Hana Kramářová, knihovnice

PŘÍJMENÍ NECHANICKÝCH OBČANŮ

Agentura LÍRPA s.r.o., která nedávno zřídila v Nechanicích svou pobočku, dodala redakci Zpravodaje etymologický rozbor příjmení nechanických občanů, tak jak existovala v minulém století a mnohá se dochovala až do současnosti. Příjmení byla rozřazena do tematických do jednotlivých skupin. Pro lepší orientaci a věrohodnost jsou u starších jmen uváděna i povolání, případně i ulice. Pozoruhodným zjištěním je skutečnost, že v řadě případů došlo ke zdobňování respektive i zušlechťování, aby příjmení nepůsobilo násilně či hrozivě (dráb – Drábek), nebo nebyla narušena světecká důstojnost (sv. Štěpán – Štěpánek).

Pro úplnost této vědecké studie nemohla být vynechána dochovaná ryze německá příjmení a vedle nich ta, jež byla rafinovaně počestěna. Pokud by se někdo z nechanických občanů či jejich příbuzných cítil nesprávným zařazením do některé z tematických skupin dotčen, ředitelství agentury se předem hluboce omlouvá. Záměrně jsou vynechána příjmení ve městě se nejvíce a nejčastěji vyskytující – Novák a Novotný. Třetím takto velice rozšířením příjmením byli Rašínové. Jeho nositelé museli být pro bližší rozlišení o koho se jedná, vybaveni dalším přídomkem: Rašín – Policajt, Modřej (nosil modrý kabát), Šukálek (když jel s povozem stále poflakoval bičem), Šňupálek (jeho žena šňupala kýchací tabák), Koženej (nosil žluté koženky), Prkenej (zaměstnáním byl prkenář), Lokaj (jeho otec býval zámečným lokajem), Kapcatej (měl veliké kapsy u kabátu), Láveckej (chodilo se k nim i po lávce), Vžehno (špatně vyslovoval slovo všechno),

dědeček Aloise, ministra financí, měl přezdívkou Družba, (kromě povolání kožešník se zabýval družbováním nevěst a ženichů), a také dva Rašíňkové – Honzíček a Sladkej Rašínek, jeho matka prodávala při tancovačkách cukroví. Pro pořádek, Rašín je nedaleká vesnice na Hořicku.

Tematické skupiny jsou řazeny takto:

- příjmení související s některými světy, zdobnělá podle nich nebo mající základ toho jména
- příjmení odvozená od řemeslné činnosti, různých povolání a pracovních aktivit
- živočišná říše dodala rovněž celou řadu různých pojmenování
- také matka příroda a její plody zavdaly podnět k mnohým příjmením
- samostatnou skupinou je lidské tělo a jeho všelijaké stavy (podskupina)
- různorodá lidská činnost, všelijaké věci, funkce a ideje posloužily též jako příjmení
- německá a počestěná příjmení
- jména vázající se k lidským sídlům (městům a vesnicím) a několik kuriozit.

Světi a příjmení odvozená: Bohuslav – malíř pokojů, Petr – bývalý zastupitel a Petráček – holič, sv. Tomáš – Tomášek řezník, sv. Pavel – Pavelka obchodník, sv. Michal – Michálek elektromontér, sv. Matěj –

Pokračování na str. 4

Pokračování ze str. 3

Matějovský listonoš, sv. Šimon – Šimůnek úředník, sv. Vít – Vítek řidič, sv. Jakub – Jakoubek, Kubišta bankovník úředník a Kubík autodopravce, sv. Antonín – Antony zahradník, sv. Kliment – Klement kolář, sv. Martin – Martínek rolník, sv. Štěpán – Štěpánek pražírna žita, sv. Jan – Jánský knihkupec, Jenčík tajemník MNV; evangelisté Marek (truhlářský dělník), Matouš (Matoušková Ilona), Lukáš (důchodce) i Lukášek (soudní úředník) a Jan viz shora. Gabriel obchodník (podle archanděla). Z Tří králů zůstali dva, Kašpar učitel a Melichar obchodník s textilem. Svaté uzavírá Svatoh – dělník kameník.

Řemesla a povolání: Tesař válečný invalida, Hrnčář dělník, Zámečník krejčí, Kuchař stavitel, Zlatník dělník, Uhlíř majitel autodílny, Kramář dělník potrubář, Kočí čalouník, kolář – ředitel školy Kolářský, dráb – Drábek krejčí a Horník. Pracovní aktivity: Sadil sadař, Vybíral soustružník perleť, Trubač kostelník, Řezáč MUDr. chirurg, Nekvasil hokynář, Hrobař zřízenec v nemocnici, horák – Horáček JUDr. advokát, zvoník – Zvoníček hostinský, probošt zpovědník v ženském klášteře – Probošt učitel, šafář – Šafařík zahradník i zedník, kovat – Kovanda architekt, hladit – Hladík rolník, podrazit – Podrazil pekař, drobit – Zadrobílek kloboučník, pán – Pánek cestář.

Živočišstvo: Kozel obchodník, Vydra velkoobchodník, Ryba rolník, Havran katecheta, Vrabec hasič z povolání, Žabka rolník i kamnář, Myška zedník, Skřivánek úředník, Kulich učitel, Šiml hostinský, také Špaček, Sokol, Holub, Strnad MUDr., Mihula – mihule vodní živočich.

Příroda: Česenek hostinský, Kozák hrobník, Hruška hokynář, Hájek soudní úředník, Košťál listonoš, dub – Dubšek fotograf, voda – Vodička krejčí, javor – Javůrek krejčí, suk – Souček podnikatel, stráž – Stránský sedlář, mez – Pomezny kolář, země – Zemek zámečník, náves – Návesník zvoník, vrba – Vrbata invalidní důchodce, chvojí – Chvojka soudní zřízenec, žito – Žitek hostinský i provazník, jahoda – Jahodka, růže – Růžička cikán.

Lidské tělo a jeho stavy: Hlava harfenista, Žíla hrobník, Bok cukrář, šrám – Šrámek knihář, huba – Hubáček výroba rour, nos – Nosek lakýrník, kudrny – Kudrnáč krejčí, huňatý – Huňáček úředník, muž – Mužík listonoš, hoch – Hošek MUDr., Studený majitel tiskárny, Hubený krejčí, Lehký učitel hudby, Tichý obchodník, Vozáb kloboučník, Holá zahradnice, Černá harfenistka, Pokorný podnikatel a Dítě knihář.

Věci a pojmy: Vích klempíř, Bičistiš syn učitelky, Mrva učitel, Bílek učitel, Brož úředník, Sekerka cukrář, Mlejnek četnický strážmistr, roh – Růžek ponocný, koryto – Korytenský poštmistr, skvrna – Škvřna kamnář, rosol – Rosůlek krejčí, samet – Samek krejčí, vál – Válek obuvník svrškař, Sláva učitel, Svoboda vedoucí prodejny Baťa, Starosta MUDr., Kalenda švec – kalendy první den každého měsíce ve starověku.

Německá příjmení: Herbst zedník – podzim, Kunst klempíř – umění, Dänemark hostinský – Dánsko, Reinstein krejčí – čistý kámen, Brett zřízenec – prkno, deska, Silbernagel hodinář – stříbrný hřebík, Teichman rolník – rybníkář, Hausenblas švec – větrný dům, Hoffmann sadař – dvorní muž, Schafferhans poručík ČSA – šafář, změnil si jméno na Šafář po roce 1945, Motz řídící Masarykovy obecné školy? a Lohr civilní zaměstnanec armády?

Příjmení počestněná: Fišer agent pojišťovny – Fischer rybář, Šmíd drogist – Schmied kovář,

Pilc kapelník – Pilz houba, Vejs sedlář a Vais obuvník – weiss bílý, Honc švec a Honzík dentista – Hans Jan, Holštejn vedoucí rolnického skladiště – Hölle Stein pekelný kámen, Francek učitel – Franz František, Majer hodinář – Meier šafář, Najman pekař – Neumann nový muž, Rejman ponocný – rein Mann čistý muž, Štoček invalida – Stockerl stolička nebo Stock patro, Šnytr holič – Schnitter žnec, Mejstřík kameník – Meister mistr, Štancel důchodce – Stanze razidlo.

Několik jmen zeměpisných: Čáslavský hostinský – Čáslav, Turnovský elektrikář – Turnov, Novopacký krejčí – Nová Paka, Žďárský pekař – Žďár n. Sázavou, Bohdanecký krejčí a výčep lihovin – Lázň Bohdaneč, Okrouhlický – Okrouhlice obec na Havlíčkovobrodsku, Morávek autodopravce – Morava, Pražák – netřeba určovat.

Kuriozity: Šidvic kovář, Tydlitát student, Lesuta holič, Hikele kamenosochař, Oprátko rolník, Bradna krejčí atd. U některých příjmení si zlí jazykové měnili některé hlásky, jako např. Kobosil na Klábosil, také Píša, nebo přidávali dovětky jako Potměšil a ve dne páral, Levínský řezník – Pravínský uzennář, Vrcek – Prcek, Kostkan – Skokan atd.

Těm občanům, na něž se v rozboru nedostalo (Berný, Roll, Pechar, Galásek, Zajfrt atd.) se omlouváme. Dojde na ně příště.

P. Valcár, vědecký pracovník agentury LÍRPA

Vysvětlivky: etymologie je nauka o původu a původním významu slov; též sám původ slova a výklad o něm.

VYNÁŠENÍ ZIMY A VÝSADBA STROMU V SUCHÉ

Měsíc březen byl pro nás jeden z dalších nezapomenutelných. Chladné období je již dlouhé, a tak jsme se s dětmi rozhodli, že se se zimou už rozloučíme.

To nás vedlo k tomu, že jsme vytvořili tradiční figuru „Morenu“. Průvodem jsme se přemístili k řece, zapálenou Morenu vhodili do řeky a rozloučili se s ní krátkou básničkou.

Byl to pro všechny zajímavý zážitek, hlavně v momentě, kdy se nám „Morena“ zasekla a nechtěla plout. My se ale nevzdáváme v žádné situaci!

Jedna z našich odvážných maminek si s „Morenou“ poradila a trochu ji v tom plutí pomohla.

Během našeho návratu jsme u bývalé Jednoty zasadili strom, který v adventním čase bude stromem vánočním. Nechyběla sladká odměna pro děti za vykonanou práci.

Největším potěšením pro všechny bylo opékání buřtů a společné posezení na bývalé školní zahradě. Všichni jsme si užili další krásné sobotní odpoledne!

Michaela Janáčková a Kateřina Hronová

PAMĚTNÍ KNIHY OKRESU NECHANICKÉHO; KUNČICE A KONEC DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLKY

Květen 1945 je jedním z nejdůležitějších mezníků novodobých dějin a bylo o něm napsáno velké množství knih a publikací, a to v rámci světových i regionálních dějin. Při psaní odborných prací se historici často obracejí i ke studiu pamětních knih (kronik) jednotlivých obcí, díky jejichž obsahu a mnohdy i čtivému podání kronikáře mohou zpestřit závěry svého bádání o zápisy těch, kteří se historických událostí přímo či nepřímo zúčastnili.

Mnohdy se však stává, že při čtení dobových zápisů narazíme na pravopisné chyby a známky zkrácení. Na obranu kronikářů ale musím

podotknout, že i historici (nebo spíše ti, co se za ně považují), se při své tvorbě chtějí či nechtě dopouštějí omylů způsobených několikerým přepisováním nebo upravováním informací, aby se jednoduše řečeno „hodily tam“, kde je zrovna potřeba. Ale pokud se u kronikářů povznese na drobné „prohřešky“ (špatný pravopis nebo chybná jména apod.), otevře se před námi jedna z cest k poznání naší historie.

Zájem se v první části mého psaní o zdejších kronikách točí okolo

Pokračování na str. 5

Pokračování ze str. 4

Pamětní knihy obce Kunčice z let 1923 až 1995¹. I když tato ves není dnes přímou součástí města Nechanic, v minulosti byla spojena s nechanickým okresem s navzájem propojenými historickými okamžiky. A to i v případě událostí první poloviny roku 1945.

Na konci února 1945 přijelo do Kunčic německé vojsko (dle kronikáře včetně „*Turkešťanců*“). Velitelství sídlilo v Nechanicích. Vojáci na tom byli velmi špatně se zásobami potravin, dokonce chodili po vesnici dům od domu a sbírali od obyvatel alespoň brambory. V posledních válečných dnech byli vojáci v pohotovosti, zaopatřili se ručními granáty a puškami. Odvážnější část zdejšího obyvatelstva se chystala na jejich odzbrojení, ale raději vyčkávala na lepší příležitost. Ta na sebe nenechala dlouho čekat.

Dne 6. května 1945, v brzkých ranních hodinách, přijeli ve směru od Nechanic před kunčický hostinec partyzáni, jež byli přítomnými obyvateli přivítáni a pozváni dovnitř. Za nedlouho dorazilo další auto, které bylo též považováno za partyzánské. Ale opak byl pravdou. Mezi zúčastněnými se ozvalo „*pozor, je zde ozbrojený německý hejtmán z Nechanic*“ (tím byl myšlen německý kapitán Michal Raue, původním povoláním zvěrolékař). Ten se zalekl, otočil a běžel podél zdi hostince na dvůr, kde čekali další němečtí vojáci. Následně došlo ke střetu s partyzány a při následné palbě byl Raue zraněn, odvezen svými vojáky do Nechanic do budovy měšťanské školy, kde (jak napsal kronikář) „*po hodině umírátní vypustil svoji hříšnou duši*“.

Odzbrojování Němců na sebe nenechalo dlouho čekat, ale byl při tom zraněn dělník na zdejší pile pan Václav Vlášek. I když byl dopraven do nechanické nemocnice k ošetření, následky tohoto incidentu bohužel nepřežil. O pár dní později byl pohřben na kunčickém hřbitově, a to současně se sovětským vojákem Fedorem Samosenkem (ten měl být nedopatřením smrtelně zraněn jedním z místních občanů, a to při „*čištění*“ okolí od německých vojáků). Ve zdejších lese měli být zastřeleni a následně i v těchto místech pohřbeni ještě další tři „*Turkešťanci*“. Jak je psáno v kronice: „*Byli zastřeleni jako zrádci Rudé armády, jelikož vstoupili z německého zajetí do německého vojenského oddílu.*“

Na závěr bych chtěla uvést báseň připomínající květnové události roku 1945, která je součástí výše uvedeného zápisu v kunčické pamětní knize: „*Vyšlo slunce svobody, pro slovanské národy, pro kunčickou ves. Němci*

z Kunčic vyhnáni, jsou již v dálce kdes, nikdy se již nevrátí, v naše nivy – v naši ves.“ A úplně nakonec přikládám ke článku fotografie detailu náhrobků pana Václava Vláška a Fedora Samosenka, které jsem pořídila přímo na kunčickém hřbitově.

Mgr. Eva Větrovská

¹ Státní okresní archiv Hradec Králové, Archiv obce Kunčice, Pamětní kniha obce Kunčice 1923-1995, inv. číslo p95. 325 s.

VÁCLAV ELSNER – II. ČÁST

Josef Kchol žil delší dobu v Rostově s ovdovělou Ruskou a její dcerkou Táňou. Byl to lidumil a vyjednal dvojici účinkování na parníku Merkur, pendlujícím denně mezi Rostovem a Azovem. Zde mladíci hráli při odpolední jízdě ve III. třídě, Elsner na housle a Lhoták na harfu. Za cestu tam a zpět jim kapitán vyplácel 5 rublů nehlédě na odměny od cestujících. Za měsíc si vydělali 250 rublů, takže Václav mohl poslat matce 30 rublů. U Kcholů si Václav začal léčit souchotiny, jak se tehdy lidově říkalo tuberkulóze, jejíž zárodky si přinesl zřejmě z předchozích štací. Po vyšetření v nemocnici u českého lékaře a jeho receptu užíval denně 4 lžičky rybiho tuku, 15 dkg oliv i s peckami, popíjel lipový odvar a týdně láhev vína z lékárny. Kamarád Lhoták se však po uplynulých třech letech rozhodl k návratu domů a duo se 30. listopadu 1898 rozpadlo. To bylo Elsnerovi 15 roků a v Rostově prožil pět měsíců. Při loučení oba zavzpomínali jak s dívkou Táníčkou jezdili na loďce po Donu. S Františkem se dohodl, že i on se v dalším roce vrátí domů, ale vše dopadlo jinak. Zůstal v Rusku další dvě desetiletí.

Doléčit tuberkulózu odjel na Kavkaz ke svému bratru Josefovi, který harfenictví pověsil na hřebík a žil v Romanovsku (nyní Krapotkino) v Kubánské oblasti. On dvacetiletý se oženil s družkou Rézičkou, také bývalou tetičkou, ale o 17 let starší se třemi dětmi. Ta nepřijala nového strážníka do domu zrovna nejvýšeji, spíš nevrle. Václav se po nezdařeném pokusu o ubytování odstěhoval k místnímu kapelníkovi Pavlu Kristoforovičovi Spirovi. Tento ruský Řek jej přijal lepen na byt a celkové zaopatření za 9 rublů, ale i jako člena kapely, v níž jeho bratr Josef též účinkoval. Spiro umožnil Václavovi naučit se hrát na violončelo, basu a částečně i na klavír. Také si u něj opsal řadu různých užitečných skladeb a tbc. vyléčil. Čelo si poté zakoupil a na pozvání odjel zpět do Rostova, aby doplnil kvarteto Jana Štekl (rodáka z Barchova), od kterého odešel František Štoček do Vladikavkazu. Kvarteto hrálo nyní ve složení Karel Vilímský první a Josef Fišera druhé housle, Štekl flétna a Elsner čelo. Mělo náročný repertoár, slavné pochody jako *Alte Kameraden*, *Waldeufelovy valčíky*, romance, směsi ruských písní, různé tance a operní úryvky. O Velikonocích došlo k shodou náhod k setkání členů kvarteta a několika krajanů, s Václavem Růžkem, který se vracel z vojenské služby doma do Tbilisi, Josefem Šlechtou a Karlem Čslavským. Rozhodli se uspořádat večírek, na který pozvali i Josefa Kcholu. Ten jim dlouze vyprávěl o svých pohnutých harfenických začátcích v mládí. Kvarteto se po čase přesunulo z Rostova do Azova, kde získalo dvouměsíční angažmá.

Tím končí memoárová kapitola, z níž byly vybrány nejzajímavější části, a v jejímž závěru Elsner slibuje troje pokračování nazvané: *Vzpomínky*

z Kavkazu a Turkešťanu, *Tři éry odborového hnutí v Rusku – za carismu, kereštiny a vlády sovětu* a *Po 25 letech ve vlasti*. Zda Elsner tyto vzpomínky napsal a také publikoval se dosud nepodařilo zjistit. Možná že zůstaly u někoho z početné rodiny v rukopise.

Václav Elsner se v Rusku oženil s o rok mladší Františkou Novotnou z Dolan u Pardubic (11. 5. 1884). Oddáni byli v pravoslavném kostele. Soudě podle data narození prvního syna Alexandra (22. 11. 1904 v Ust Labinsku) byli novomanželé dost mladí, Václavovi možná kolem dvaceti a Františce asi 19 let. Harfenický pár pak putoval v oblasti mezi Černým mořem a Kaspickým jezerem a částečně i v sousedním Turkešťanu již s vlastní kapelou. To dokládají místa narození dalších synů Vladimíra v Pjatigorsku (4. 9. 1906), Konstantina v Romanovu na Kubáni (4. 11. 1909), Viktora v Nové Bucharě v Turkešťanu (10. 3. 1912). Pátý a poslední syn Josef se narodil těsně před vypuknutím světové války v Majkopu, gubernie Tiflis nyní Tbilisi (4. 7. 1914). Pak přišla na svět první holčička Evženie opět v Nové Bucharě (10. 12. 1916). Po ní její sestra Ludmila se narodila asi až v Československu. O ní je známo, že v roce 1936 pracovala v Kudrnáčově krejčovství v Palackého ulici. Konstantin byl hercem VČD Pardubice.

Po návratu do vlasti, když před tím zažil ruskou říjnovou revoluci, se Václav Elsner stal jedním ze tří zakládajících členů nechanické organizace Komunistické strany Československa, spolu s Rudolfem Dänemarkem a Josefem Knaiflem. Byl členem výboru a díky svým mezinárodním zkušenostem i obávaným kritikem maloměstských poměrů svého rodiště. Spolu s J. Knaiflem se věnoval rozvoji družstevního hnutí a byl i funkcionářem výboru nechanické prodejny konsumu. Je také uváděn povoláním hudebník. Ve městě a okolí byl znám jako výborný harmonikář, členem žádné nechanické kapely ale nebyl.

V březnu 1939 hned po začátku německé okupace byli všichni tři zakladatelé KSČ internováni. V cele nechanické soudní budovy pobýli téměř tři měsíce a po propuštění byli dáni pod dozor protektorátní policie. Elsnerův nejlepší kamarád Knaifl vzpomínal, jak tři internovaní soudruzi slavili 1. máj na dvorku spolu s uvězněnými cikány.

Když do Nechanic dorazily po 8. květnu 1945 oddíly Gatčinské moto-mechanizované divize, byli mnozí rudoarmejci ohromeni, kolik nechanických občanů s nimi rozmlouvá rusky a dovedí se, že to je pozůstatek z jejich harfenických cest po maticce Rusi. Václav Elsner, který uměl výborně rusky slovem i písmem, se stal tlumočnickem velitele divize, gardového generála Govorova a náčelníka jeho štábu plukovníka Dzuby.

Pokračování na str. 6

Pokračování ze str. 5

Dochovala se fotografie a snímek je doložen i na amatérském filmu E. Borčického, jak při slavnostním předávání praporu této divizi Rudé armády, stojí Václav Elsner na tribuně před radnicí a výrazně převyšuje svou robustní vysokou postavou ostatní čestné hosty, jak generála Govorova, plukovníka Dzubu i předsedu Revolučního národního výboru R. Dänemarka víc jak o hlavu, neboť ti byli menších postav.

Po osvobození však Elsner dlouho v Nechanicích nezůstal. Poslechl vládní výzvu a odešel do pohraničí, aby pomáhal zajišťovat hospodářský chod a politický život na území dosud převážně osídleném německým obyvatelstvem. Odjel do Trutnova a začal pracovat ve firmě Köhler a Schubert, velkoobchod koloniálním zbožím, tehdy pod národní správou. Tento velkoobchod zásoboval 50 obcí a 36 konsumů. Měl 10 cestujících obchodních zástupců, kolem 3.000 zákazníků a denně na 250 objednávek. Právě tuto agendu měl

Elsner svěřenu. Z personálu, který čítal 33 osob bylo zatím jen šest Čechů. Dne 25. září 1945 je datován dopis, ve kterém je Elsnerovi při jeho odchodu do Trutnova udělen titul čestného předsedy organizace KSČ Nechanice, v pořadí čestného členství za generálem Govorovem a plk. Dzubou. Elsner zůstal poté s přáteli v Nechanicích pouze v písemném styku. V jednom z prvních dopisů líčí, jak vypadá situace v pohraničí. Například, jak každý ze zaměstnanců velkoobchodu je připraven, že může druhý den se zavazadlem 25 kg odcestovat do Německa. Stěžuje si rovněž na špatné zásobování, kdy chybí zelenina, není ani „kunderol a seresam“, ani brambory, vše je pouze na lístky. Končí slovy: „Škoda, že mě moji spoluobčané vyštvali z rodiště, co by se tam člověk ještě nazlobil“.

Václav Elsner prožil zbytek života, posledních 12 let v Trutnově. Zemřel 16. 12. 1957. Pohřeb měl 22. prosince v pardubickém krematoriu.

Václav Pražák, prom. hist.

KŘEST NOVÉ KNÍŽKY

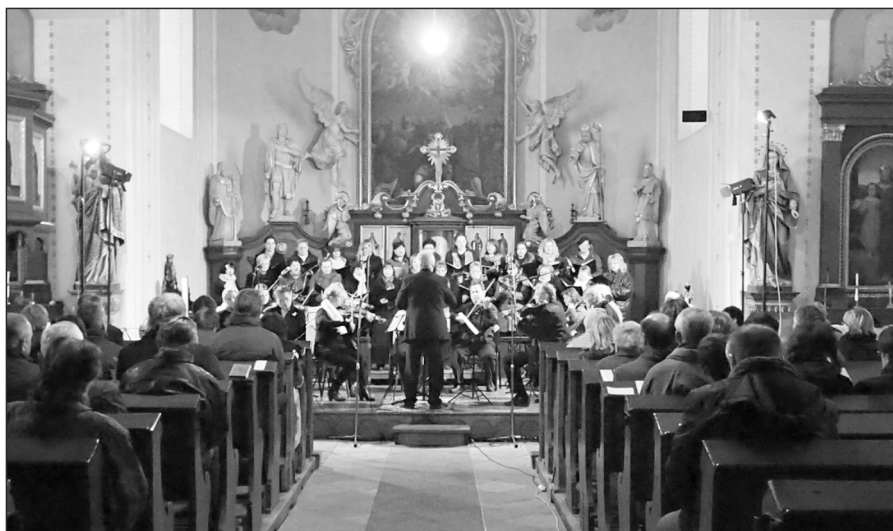
V pondělí 30. března 2015 jsem se zúčastnila v Knihovně města Hradce králové křtu, v pořadí již třetí, knihy autorky Evy Černošové, tentokrát utlé knížky veršů s názvem „**Tyhle moje řeky**“. Za kmotru této knížce byla paní ředitelka hradce knihovny Mgr. Barbora Čížinská a knížku pokřtila, vzhledem k názvu, vodou z řeky Bystřice, kterou autorka přivezla z Popovic, obce, kde prožila své dětství. Od roku 2012 žije Eva Černošová se svým manželem, uznávaným výtvarníkem, který její knížku ilustroval, v Nechanicích. V současné době Eva učí na gymnáziu B. Němcové v Hradci

Králové, vede Středisko východočeských spisovatelů, je členkou ženského nechanického sboru Cantus Feminae a je také knihovnicí v obci Popovice. Akce se zúčastnilo mnoho Eviných příznivců – rodinných příslušníků, zástupců hradce knihovny, žáků i profesorů gymnázia a veřejnosti. Tento večer byl velmi příjemný, Eva nejen že četla ukázky poezie ze své knížky, ale vyprávěla i o tom, jak básně vznikaly. Dozvěděli jsme se i o její práci ve škole a ve Středisku východočeských spisovatelů. Večer zpestřila hudební vložka. Křest knížky byl zakončen autogramiádou.

Hana Kramářová, knihovnice

BENEFIČNÍ KONCERT ŽENSKÉHO KOMORNÍHO SBORU CANTUS FEMINAE

Benefiční koncert 27. 3. 2015 ženského komorního sboru Cantus feminae Nechanice a Hořického komorního orchestru, na kterém byla provedena Stabat Mater nechanického rodáka Jana Křtitele Vaňhala.

Provedení řídil Petr Semerák.

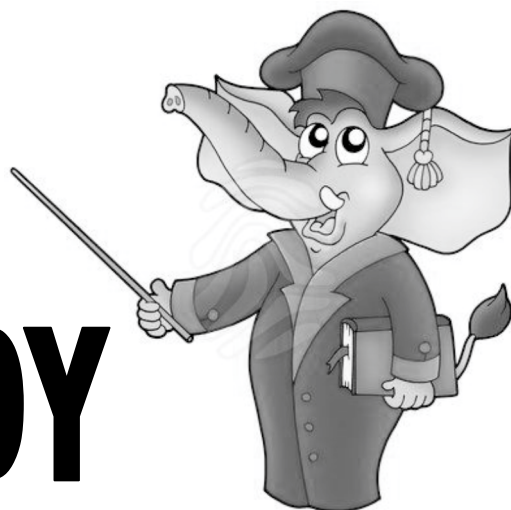
Mgr. Petr Semerák

ZVEME VÁS K NÁM

Taneční představení

HODINA PŘÍRODOVĚDY

14. 5. 2015 v 17:30 hodin

Kulturní dům Nechanice

Vstupné

dospělí 50,- Kč

děti 30,- Kč

Srdečně vás zvou žáci tanečního oddělení soukromé ZUŠ MELODIE.

VÝKUP POZEMKŮ

Vykoupíme
zemědělské pozemky
v regionu Chlumecko,
Nechanicko,
Novobydžovsko.

Platba v hotovosti.

e-mail: info@bydzov.cz
Tel.: Po – Pá 6 – 14 hod.
495 490 720

Přijměte srdečné pozvání
na koncert studentské kapely

SPRINGHIT

29. května 2015 18.00 hod.

ŽIŽKŮV SBOR V NECHANICÍCH

SPRINGHIT - amatérská studentská kapela z Jaroměře.
Stylově se řadí k modernímu až alternativnímu folku.

<https://www.youtube.com/watch?v=Erw-ygLiSa4>

<https://www.youtube.com/watch?v=OgBMWHWWc4I>

koncert se koná v rámci celorepublikové akce Noc kostelů
vstupné dobrovolné

ARS VIVA - občanské sdružení Nechanice a Město Nechanice
pořádá

XIX. setkání komorních pěveckých sborů

FESTIVÁLEK 2015

Nechanice 30. - 31. 5. 2015

Za účasti sborů:

*CAMELLA Nový Bor, CANTUS FEMINAE Nechanice,
IMBUS Praha, MYŠÁCI Praha, KANTILÉNA Hradec Králové,
NOTABENE Bojkovice, Smíšený pěvecký sbor sv. Cecílie Poděbrady,
ŽENSKÝ KOMORNÍ SBOR Jirkov,
ŽENSKÝ PĚVECKÝ SBOR Bělá pod Pradědem*

Program:

sobota 30.května

- 13.00 slavnostní zahájení ve Štrosových sadech v Nechanicích
14.30 **koncerty duchovní hudby**
- v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Nechanicích
 - v kostele Církve československé-husitské v Novém Bydžově
 - v kostele Svatého Jiří v Loučné Hoře

19.00 **GALAKONCERT** v Kulturním domě Nechanice

neděle 31. května

10.00 **„Zámecké sborové matiné“**
společné vystoupení v zahradách zámku Hrádek u Nechanic

**Srdečně zveme všechny zájemce o sborové zpívání.
Vstupné dobrovolné.**

**Dne 6. června
ve 13:30 hod.
bude opět**

**u kulturního domu
v Nechanicích
startovat**

**NECHANICKÁ
ŠLÁPOTA!**

Občerstvení je zajištěno
a všechny aktivity
jsou zdarma!

Těšíme se na Vás!

UPOZORNĚNÍ NA ZMĚNU VE VYDÁVÁNÍ ZPRAVODAJE

Od července 2015 bude NECHANICKÝ ZPRAVODAJ vydáván jednou za dva měsíce a pro občany Nechanic a místních částí bude do každé schránky distribuován zdarma. Na webových stránkách www.nechanice.cz bude i nadále k dispozici jeho elektronická verze ve formátu pdf.

CVIČENÍ HEALTHY & PRETTY

Zveme Vás na pokračování zdravotního cvičení Healthy & Pretty, které bude probíhat každé úterý od 19:00 v KD Nechanice.

Pro přihlášení a další informace

volejte na tel. číslo: 725 922 203 (Mgr. Jitka Škvrnová).

**Zajímavá videa ze života v Nechanicích od pana Zajfrta naleznete na
www.youtube.com.**

Do políčka vyhledávání zadejte Zdenek Zajfrt.

STÁLE PŘIJÍMÁME PŘIHLÁŠKY DO TANEČNÍCH KURZŮ 2015

Hlásit se můžete v KD Nechanice u Mgr. Jitky Škvrnové - 725 922 203, nebo u pí. Kramářové - 495 441 966, příp. e-mailem kdnechanice@seznam.cz

Placení kursového a předprodej gardenek bude probíhat v pondělí 15. 6. 2015 od 17:30 hodin v KD Nechanice.

Nechanický Zpravodaj vydává redakční rada města Nechanice, nákladem 400 ks, cena výtisku 3,- Kč.
Uzávěrka č. 5/2015 do 11. 5. 2015. Příspěvky zasílejte na adresu Kulturního domu v Nechanicích,
e-mail: kdnechanice@seznam.cz a kultura@nechanice.cz . Vytiskl K + K Humburky.